

Ontslagvergoedingen

De kantonrechtersformule

Als een werknemer ontslagen wordt, moet zijn werkgever hem vaak een bepaald bedrag betalen: de zogenoemde ontslagvergoeding. Er zijn verschillende manieren om de hoogte van dit bedrag vast te stellen. Een veel gebruikte manier is de kantonrechtersformule. Deze formule is in 1996 opgesteld door de gezamenlijke kantonrechters en wordt sindsdien veel toegepast in rechtszaken betreffende ontslag.

De kantonrechtersformule voor de ontslagvergoeding (in euro's) luidt als volgt:

$$\text{hoogte ontslagvergoeding} = A \cdot B \cdot C$$

Hierbij geldt:

- A is het Aantal gewogen dienstjaren;
- B is de Beloning per maand: dat is het meest recente maandsalaris in euro's;
- C is de Correctiefactor: deze wordt door de rechter vastgesteld afhankelijk van de situatie. In een 'neutraal' geval geldt $C = 1$.

Voor de berekening van A kijken we naar de leeftijd en het aantal dienstjaren bij de betreffende werkgever. Deze dienstjaren worden als volgt gewogen:

- dienstjaren tot de leeftijd van 40 jaar tellen voor 1;
- dienstjaren van 40 tot 50 jaar tellen voor 1,5;
- dienstjaren vanaf 50 jaar tellen voor 2.

Voor elke periode wordt het aantal dienstjaren afgerond op gehele jaren. Hierbij wordt dus een aantal dienstjaren van bijvoorbeeld 27,3 jaar geteld als 27 jaar en een aantal dienstjaren van 36,8 jaar geteld als 37 jaar.

Bijvoorbeeld: voor een werknemer die geboren is op 11 februari 1965, die per 1 maart 1995 bij een werkgever in dienst kwam en daar per 1 april 2008 ontslagen is, geldt: $A = 10 \cdot 1 + 3 \cdot 1,5 = 14,5$.

Mevrouw De Wilde, geboren op 12 mei 1953, wordt na een dienstverband van precies 14 jaar per 1 mei 2008 ontslagen. Haar maandsalaris was toen € 3464.

De rechter gebruikt de kantonrechtersformule en besluit dat in haar geval geldt: $C = 0,75$.

3p 13 Bereken haar ontslagvergoeding.

Per 1 januari 2009 is de kantonrechtersformule aangepast. In de nieuwe formule wordt de factor A (het aantal gewogen dienstjaren) als volgt berekend:

- dienstjaren tot de leeftijd van 35 tellen voor 0,5;
- dienstjaren van 35 tot 45 tellen voor 1;
- dienstjaren van 45 tot 55 tellen voor 1,5;
- dienstjaren vanaf 55 tellen voor 2.

We gaan er in deze opgave van uit dat de aanpassing geen gevolgen heeft voor de factoren B en C .

Voor een zekere werknemer, die ontslagen wordt na een dienstverband van precies 19 jaar, geldt volgens de oude regeling:

$$A = 16 \cdot 1 + 3 \cdot 1,5 = 20,5. \text{ Uitgaande van } C = 1 \text{ bedraagt zijn}$$

ontslagvergoeding volgens de kantonrechtersformule € 91 700.

- 5p 14 Bereken hoeveel procent lager zijn ontslagvergoeding zou zijn als hij onder de nieuwe regeling zou vallen. Ga hierbij weer uit van $C = 1$.

Voor veel mensen pakt de nieuwe regeling ongunstiger uit dan de oude.

- 3p 15 Onderzoek of er een situatie mogelijk is waarbij een werknemer erop vooruit gaat door de nieuwe regeling.

De Zwartkruisformule

In de tijd vóór de kantonrechtersformule gebruikte men voor ontslagvergoedingen vaak de zogenoemde Zwartkruisformule, genoemd naar de bedenker hiervan, mr. P. Zwartkruis. Deze formule ziet er als volgt uit:

$$Z = \frac{L \cdot D \cdot F}{H}$$

Hierbij geldt:

- Z is de ontslagvergoeding: dat is het aantal te betalen maandsalarissen. Z hoeft niet een geheel getal te zijn;
- L is de Leeftijdsfactor, waarbij geldt: $L = \frac{2 \cdot (\text{leeftijd} - 25)}{25}$. Met *leeftijd* wordt bedoeld de leeftijd op het moment van ontslag (in gehele jaren).
- D is de Diensttijd in jaren; hierbij gelden geen weegfactoren zoals bij de kantonrechtersformule;
- F is het Functieniveau op een schaal van 1 tot en met 5. Hierbij staat 1 voor ongeschoolde arbeid en 5 voor een topfunctie;
- H is de Herplaatsbaarheidsfactor op een schaal van 1 tot en met 5, afhankelijk van de leeftijd. Onder de 40 jaar geldt $H = 5$, voor 40-44 jaar geldt $H = 4$, voor 45-49 jaar geldt $H = 3$, voor 50-54 jaar geldt $H = 2$ en voor 55 jaar en ouder geldt $H = 1$;
- Z is maximaal 60.

Om een indruk te krijgen hoe de Zwartkruisformule werkt, bekijken we voor een topbestuurder ($F = 5$) hoe Z toeneemt als hij op leeftijd x ontslagen wordt. Hij is op zijn 40e in dienst gekomen. Zie de tabel.

tabel

x	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
Z	0,0	1,6	3,4	5,4	7,6	13,3	16,8	20,5	24,5	28,8	50,0

De waarden van Z voor de ontslagleeftijden van 51 en 52 jaar ontbreken nog in deze tabel.

5p **16** Bereken deze waarden.

Voor de waarden van x van 40 tot en met 44 kun je een formule opstellen voor de ontslagvergoeding Z , uitgedrukt in x .

Dat kan door in de formule $Z = \frac{L \cdot D \cdot 5}{4}$ de variabelen L en D uit te

drukken in de leeftijd x , en de formule daarna te herleiden tot de vorm

$$Z = ax^2 + bx + c$$

5p **17** Bereken de waarden van a , b en c .